

Gheorghe Cozorici

Apartine acelei generații pe care prin consens o numim generația de aur a teatrului românesc de azi, generația Silviei Popovici, Sandei Toma, a lui Mircea Albulescu, Victor Rebengiuc și Constantin Rautchi... Cozorici e uncarat al acestei generații de aur. Se înfățișează simplu și vînos, cu un chip făcut din muchii aspre, cu o privire care fulgeră pieziș, sau caută scormonitor. Are un glas cum puține au fost și sînt în teatrul românesc, un glas cu un registru nemaipomenit de întins, de la notele grave, calde, mîngioase, pînă la ac-

centele înalte, cu limpezime de trîmbiță. Cozorici pare a fi crescut în za, călare, cu paloșul la sold, ca voievozii.

Chiar și în Leone Glombay, în Alee Go-răscu, în Becket sau în Hamlet, parea co-borîtor din fresce, os din os domnesc, în-tr-atît prezența lui domină și impune.

În 1957, la Craiova, debuta răsunător cu Tudor din Vladimiri. Era, în eroul piesei lui Mihnea Gheorghiu, vijelios ca o furtună pustiuătoare, năvălită peste o întindere stătută, s-o primenească. Avea, pe atunci, un soi de grabă care-l mîna, un neastîmpăr să găsească momentele de vîrf ale rolului, scenele-cheie, care-l făceau să treacă nepăsător pe lingă răgazul de revelație psihologică. Într-un fel, avea dreptate, Tudor din versiunea de atunci a piesei era un erou de acțiune, străin contemplației. Nu peste multă vreme îl juca pe Hamlet. Într-un fel interesant, într-un fel nou la noi, subjugat de imaginea impusă de Laurence Olivier. Dar ce bine e că un actor se lasă fascinat la începutul carierei de Sir Laurence și nu de Alain Delon !

Următoarea etapă : Ștefăniță-Vodă, strălucită demonstrație a capacităților sale, marcată de o maturizare a mijloacelor, mai adînci, mai solid motivate psihologic, mai metodic elaborate.

Și avea să vină domnul Ștefan cel Mare în piesa atît de surprinzător inedită a lui Paul Anghel, *Săptămîna patimilor* ; un domn Ștefan tînăr, diplomat desăvîrșit, înainte de a fi viteaz, mai degrabă în luptă cu timpul decît cu năvălitorii, un conducător de țară exemplar prin clarviziune și prin ascuțitul simț al istoricului. A fost cea mai deplină biruință a lui Cozorici, interpretîndu-l pe Ștefan, biruitorul.

Nu peste multă vreme, îl vom vedea întruchipîndu-l pe Ștefan cel Mare pe peliculă. I se cuvenea. Așa cum i se va cuveni să preia, peste ani, de la maestrul Calboreanu, pe eroul lui Delavrancea.

Cozorici nu se grăbește. Destinul lui de actor e destin de durată. Așteptînd rolurile pe care le merită, Cozorici spune versuri. Pe scenă, la radio, la televiziune, recită superb. Nimeni, de la Vraca încoace nu spune ca Gh. Cozorici „Serisoarea III-a“.

V. M.